

РЕФОРМА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНОГО ТУРИЗМУ

Ольга Войтенко, Дмитро Каднічанський

*Львівський національний університет імені Івана Франка
Львів, Україна*

Процес децентралізації влади в Україні почався у 2014 році на основі принципів закладених у Європейській хартії місцевого самоврядування [2]. В рамках цього процесу Кабінетом Міністрів України було схвалено «Концепцію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні», а також був прийнятий Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад».

У статті 4 вищезгаданого закону серед основних умов добровільного об'єднання територіальних громад зазначено, що «при прийнятті рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад беруться до уваги історичні, природні, етнічні, культурні та інші чинники, що впливають на соціально-економічний розвиток об'єднаної територіальної громади» [3].

На головному державному сайті з питань децентралізації (<https://decentralization.gov.ua>) наголошується на збільшенні ролі локальної культури у житті кожної громади, а також на тому, що культурні особливості території дедалі частіше використовуються для розвитку економіки, зокрема за допомогою розвитку туризму.

За визначенням Енциклопедичного словника-довідника з туризму культурний туризм – це поїздки з метою ознайомлення і пізнання культурної спадщини різних країн і народів [7]. Це визначення, принципи та цілі цього виду туризму були розроблені на основі Хартії по міжнародному культурному туризму Міжнародної ради по пам'ятках і об'єктах (ICOMOS) 1999 року [5]. Вчені вважають, що культурний туризм – це один з найважливіших чинників налагодження міжкультурного (міжнаціонального) діалогу; це простий крок для знаходження точок дотику між відмінними в плані культури і менталітету жителями різних територій [6]. Процес налагодження такого діалогу, розуміння спільних та відмінних рис у громадян з різних куточків країни є беззаперечно важливим в контексті гібридної війни в Україні.

Щоб зрозуміти потенціал ОТГ (об'єднаних територіальних громад) для розвитку культурного туризму та його підвидів (історико-культурного, етнічного, культурно-пізнавального тощо) ми розглянемо лише декілька

останніх культурних проєктів вдало втілених різними громадами на території України. Серед них:

– інтеркультурний фестиваль «Палітра націй» від Брацлавської ОТГ (Вінницька область). Захід організовано в рамках реалізації проєкту програми Уряду та Міністерства культури України «Малі міста – великі враження». Ця подія складалась з двох частин: наукової конференції та власне фестивалю у центрі селища. Ця подія зацікавила науковців, що висловили надію на подальшу співпрацю, а також привабила гостей з області, що відвідували свято [1].

– проєкт «Збереження історико-культурної спадщини шляхом відтворення кептарів та вишиванок дялятинського типу» від Делятинської ОТГ в Івано-Франківській області. Мета проєкту відновити майже втрачену культуру виготовлення традиційного гуцульського одягу з метою розвитку місцевого краєзнавчого музею, а також для приваблення туристів, які часто відвідують цей регіон у пошуках українського традиційного побуту та звичаїв [1].

– гастрономічно-пісенний фестиваль «Варись, варись, борщику» від Коропської ОТГ у Чернігівській області. Фестиваль об'єднав місцевих куховарів, чії страви оцінювало компетентне журі, а також 12 народних колективів. Цьогорічний фестиваль зацікавив підприємців, які профінансували встановлення дитячої зони на фестивалі, а майстри з області мали змогу презентувати та продавати свої вироби гостям, які завітали на фестиваль [1].

У розділі «Культура» на вищезгаданому державному ресурсі можна знайти ще більше інформації про різноманітні культурні заходи ОТГ різних областей. Важливим є також те, що самі голови громад відзначають пріоритетність туризму для розвитку регіонів, досягнення економічного успіху та збереження культурних традицій.

Ми вважаємо, що попри згадані в доповіді International Alert та УНЦПД [4] ризики та загрози можливого утворення «анклавів» національних меншин на основі ОТГ у певних регіонах України (зокрема в прикордонних зонах), на сьогодні такого процесу не спостерігається. Вже створені громади у своїй більшості намагаються усвідомити свою ідентичність в контексті нашої держави та використати свої культурні та інші особливості для досягнення вищої якості життя місцевих мешканців. В такому контексті, автори вважають доречним говорити, що реформа децентралізації для культурного туризму виступає «локомотивом»: збільшення та урізноманітнення ресурсів, які можна використати для

формування нових туристичних продуктів не тільки для внутрішнього ринку, але і для міжнародного, сприятиме розвитку ринку туристичних послуг.

Список використаних джерел:

1. Децентралізація дає можливості: Культура: Новини [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://decentralization.gov.ua/culture/news>.
2. Європейська хартія місцевого самоврядування 15.10.1985 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_036.
3. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19>.
4. International Alert. Децентралізація в Україні: досягнення, надії і побоювання / International Alert, УНЦПД. – 2017. – С. 14–16, 19.
5. INTERNATIONAL CULTURAL TOURISM CHARTER [Електронний ресурс]. – 1999. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.icomos.org/en/newsletters-archives/179-articles-en-francais/ressources/charters-and-standards/162-international-cultural-tourism-charter>.
6. *Кочеткова А. А.* Культурний туризм в Україні: визначення, особливості, проблеми та перспективи / А. А. Кочеткова. // Збірник матеріалів за результатами IV науково-практичної конференції студентів та молодих вчених «Сталий розвиток України: проблеми і перспективи».. – 2016. – С. 130–133.
7. *Смолій В. А.* Енциклопедичний словник-довідник з туризму / В. А. Смолій, В. К. Федорченко, В. І. Цибух. / Передмова Литвин В. М. – Київ: Видавничий Дім "Слово", 2006. – 372 с.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
Кафедра туризму географічного факультету
Кафедра країнознавства і міжнародного туризму
факультету міжнародних відносин
ІНСТИТУТ РЕГІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НАН УКРАЇНИ

ГЕОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА І ТУРИЗМ:
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Матеріали
XIII Міжнародної наукової конференції

Львів
27-29 вересня 2019 р.

Львів – 2019

УДК 338.48(4)

Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід / Матеріали XIII Міжнародної наукової конференції. – Львів, 2019. – 298 с.

Матеріали наукової конференції охоплюють особливості реалізації державної політики в галузі туризму, розробки туристичного продукту, економічного забезпечення туризму, просторового поширення туристичних ресурсів, специфіки підготовки фахівців для туристичної галузі, розвиток спеціалізованих видів туризму, історію туризму.

Авторами збірника є провідні вчені та молоді науковці України, Польщі, Німеччини, Білорусі, Литви, Греції, Болгарії, Туреччини, Словенії.

Рецензенти:

Мальська М.П., д-р екон. наук, професор Львівського національного університету імені Івана Франка

Антонюк Н.В., д-р істор. наук, професор Львівського національного університету імені Івана Франка

Мельник А.В., д-р геогр. наук, професор Львівського національного університету імені Івана Франка

Dolecki Leopold, dr hab., prof. WSSP, prodziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu, Wyższa Szkoła Społeczno-Przyrodnicza im. W.Poła w Lublinie

Кравців В.С., д-р екон. наук, професор, ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.Долішнього» НАНУ

Шульц С.Л., д-р екон. наук, професор, ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.Долішнього» НАНУ

канд. екон. наук: Мандюк Н.Л.

канд. геогр. наук: Біланюк В.І., Каднічанський Д.А., Гамкало М.З., Романів П.В., Безручко Л. С., Пандяк І.Г.

Рекомендовано до друку Вченою Радою географічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка (протокол № 8 від 18.09.2019 р.)

Автори опублікованих матеріалів відповідають за точність наведених фактів, цитат, власних імен, статистичних матеріалів та інших відомостей. Точка зору редколегії не завжди збігається з позицією авторів.

Матеріали конференції видано за сприяння Управління туризму та курортів Львівської обласної державної адміністрації

© Львівський національний університет
імені Івана Франка, 2019
© Автори статей, 2019

**MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
IVAN FRANKO NATIONAL UNIVERSITY OF L'VIV
Tourism department of the geography faculty
Department of regional studies and international tourism
of the faculty of international relations
INSTITUTE OF REGIONAL STUDIES OF THE NATIONAL ACADEMY OF
SCIENCES OF UKRAINE**

**GEOGRAPHY, ECONOMICS AND TOURISM:
NATIONAL AND INTERNATIONAL EXPERIENCE**

Proceedings of XIII International Scientific Conference

Lviv
September 27-29, 2019

L'viv 2019

Geography, Economics and Tourism: national and international experience // The Proceedings of XIII International Scientific Conference. – L'viv: Ivan Franko National University of L'viv Publishing Center, 2019. - 298 p.

The materials of the scientific conference cover the peculiarities of state policy in the sphere of tourism, development of tourist product, economic aspects of tourism, spatial development of tourist resources, peculiarities of training specialists for tourism industry, development of specialized types of tourism.

The authors of the collection of articles are renowned scientists and young researchers from Ukraine, Germany, Belarus, Lithuania, Greece, Bulgaria, Turkey, Slovenia.

Reviewers:

Doctors of Sciences (Economy): M. Malska, profesor, Ivan Franko National University of Lviv

Doctor of Sciences (History): N. Antonuk, profesor, Ivan Franko National University of Lviv

Doctor of Sciences (Geography): A. Melnyk, profesor, Ivan Franko National University of Lviv

Doctor of Sciences: Dolecki Leopold, profesor, Vincent Pol university in Lublin

Doctors of Sciences (Economy): V. Kravtsiv, profesor, Institute of Regional Research named after M.I. Dolishniy

Doctors of Sciences (Economy): S. Shul'ts, profesor, Institute of Regional Research named after M.I. Dolishniy

Candidates of Sciences (Economics): N.Mandyuk.

Candidates of Sciences (Geography): V. Bilanyuk, D. Kadnichansky, P. Romaniv, M.Hamkalo, L. Bezruchko, I.Pandiak.

Recommended for publication by the Scientific Board of the Geography Faculty of the Ivan Franko National University of Lviv №8, 18.09.2019.

The authors of the published materials take all responsibility for the facts, quotations, proper names, statistical data and other information.

The point of view of the editorial board does not always coincide with authors' position.

The materials of conference are published with the assistance:
the Department of Tourism and Resorts of Lviv regional state administration.

© Ivan Franko National University of Lviv, 2019

© Autors of the articles, 2019

ЗМІСТ

Альтгайм Любов

РОЛЬ САКРАЛЬНИХ ОБ'ЄКТІВ ПІВДЕННОГО ЗАХОДУ
ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ У НАДАННІ ЕКСКУРСІЙНИХ ПОСЛУГ 10

Антонюк Наталія, Мальська Марта, Мальський Маркіян

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ЗАВДАННЯ
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У СФЕРІ ТУРИЗМУ:
ПОЛЬСЬКИЙ ДОСВІД 15

Батченко Людмила, Стариченко Тетяна

ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПОЗИЦІЙ ПІДПРИЄМСТВ
ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ: АСПЕКТНИЙ ПІДХІД 24

Безручко Любомир, Тиханович Євген, Біланюк Володимир

ЛАВИННА НЕБЕЗПЕКА НА ПШИХ ТУРИСТИЧНИХ МАРШРУТАХ
МАСИВУ БОРЖАВА 28

*Біланюк Ольга, Волошенюк Юлія, Альбіна Бриліантова, Georgios
Konstantinidis, Spartakos Masmanidis*

ТУРИЗМ ЯК ПРОВІДНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ ГРЕЦІЇ (НА ПРИКЛАДІ
ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНОГО ОПЕРАТОРА «МУЗЕНІДІС ТРЕВЕЛ») 31

Біланюк Ольга, Корпан Діана, Chavush Erkan

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ
У ТУРЕЦЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ (МІЖНАРОДНА ПРАКТИКА) 35

Білецький Мирослав, Котик Любов

ІННОВАЦІЙНИЙ ВЕКТОР ТУРИЗМУ 40

Білоус Софія, Масюк Юлія, Красько Анна, Пурська Ірина

ЗАСАДИ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНО-ПІЗНАВАЛЬНОГО
ТА ФЕСТИВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ ЛЬВОВА 43

Бордун Ореста

ВИКОРИСТАННЯ ТУРИСТИЧНО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ
З ПОВІТРОПЛАВАННЯ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ 45

Bortnyk Liudmyla

INBOUND TOURISM TO UKRAINE:
URGENT PROBLEMS AND THEIR SOLUTIONS 48

Влах Мирослава

ГЕОІМАГОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ
ЛІТЕРАТУРНОЇ ТВОРЧОСТІ СОФІЇ ЯБЛОНСЬКОЇ 52

Войтенко Ольга, Каднічанський Дмитро

РЕФОРМА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ
ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНОГО ТУРИЗМУ 55

Гамкало Михайло, Андрейчук Юрій

РОЗВИТОК ТУРИЗМУ В МЕЖАХ ЯЛОВИЧОРСЬКОГО МАСИВУ
УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ 58